

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

БАКАЛАВР

Кафедра політичних наук і права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету урбаністики та
просторового планування

 / Алірза МАМЕДОВ/
21 червня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

"СОЦІОЛОГІЯ МІСТА"

(назва навчальної дисципліни)

шифр	назва спеціальності
052	052 «Політологія»
	назва спеціалізації
	«Політичний менеджмент»

Розробник(и):

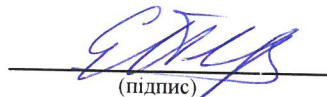
Мотузенко Б.І., к.соціол.н.

Яхно О.О., к.політ.н.

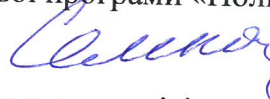
Затверджено на засіданні кафедри політичних наук і права
протокол №12 від 21 червня 2022 року

завідувач кафедри

(підпис)

(Євген ПЕРЕГУДА).
(прізвище та ініціали)

Схвалено гарантом освітньої програми «Політичний менеджмент»
Гарант ОП

/Вадим СЕМКО/

Розглянуто науково-методичною комісією спеціальності «Політологія»
протокол №3 від 21 червня 2022 року

ВИТЯГ З НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ 2022-2023 рр.

шифр	Бакалавр ОПП	Форма навчання: денна										Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження
	Назва спеціальності (спеціалізації)	Кредитів на сем.	Обсяг годин					Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних										
				Разом	Л	Лр	Пз	КП	КР	РГ	СР			
052	«Політологія» («Політичний менеджмент»)	3	90	60	30		30			1	30	Зал.	3	

шифр	Бакалавр ОПП	Форма навчання: заочна										Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження
	Назва спеціальності (спеціалізації)	Кредитів на сем.	Обсяг годин					Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних										
				Разом	Л	Лр	Пз	КП	КР	РГ	Ср			
052	«Політологія» («Політичний менеджмент»)	3	90	20	6		14			1	70	Зал.	3	

Мета та завдання дисципліни

Соціологія міста – це галузь наукових знань, що має міждисциплінарний характер і розвивається на межі урбаністики та соціології. Об'єктом її дослідження є місто як елемент цілісної системи соціально-просторової організації суспільства і тип поселення.

Метою курсу є розкриття комунікативного аспекту урбанізаційних процесів в світі та в Україні як ілюстрації соціальної диференціації і нерівності в містах, ефективності управління, джерела соціальних конфліктів. Розглядаються структурні та функціональні аспекти взаємодії в міському середовищі.

В курсі "Соціологія міста" розкривається зміст ключових понять та концептуальних підходів, на яких базується вивчення соціальних проблем міського середовища, теоретичні напрямки в світовій науці, загальні методи для системного аналізу соціальних проблем урбаністичних процесів. Велике значення приділяється розгляду класичних традицій вивчення міста як соціально-просторового феномену в історії соціально-економічної, політичної, правової думки. Сілабус має дати студентам початкові знання про основні аспекти та тенденції еволюції міста як соціально-поселенської системи: зміни характеру та природи соціальних відносин, структури та середовища організаційно-інституціональної системи, економічної, природно-екологічної та соціально-демографічної підсистем.

Соціологія міста – це галузь соціології, що вивчає закономірності виникнення, функціонування і розвитку міської соціально-територіальної спільноти, її соціально-економічну природу, структуру відтворення та спосіб життя. Це має також прикладне значення: моделювання міста, соціальне проектування розвитку міста, соціальне прогнозування розвитку міста, критерії оцінки дій міської влади тощо.

Робоча програма містить витяг з робочого навчального плану, мету вивчення, компетентності, які має опанувати здобувач, програмні результати навчання, дані щодо викладачів, зміст курсу, тематику практичних занять, вимоги до виконання індивідуального завдання, шкалу оцінювання знань, вмінь та навичок здобувача, роз'яснення усіх аспектів організації освітнього процесу щодо засвоєння освітньої компоненти, список навчально-методичного забезпечення, джерел та літератури для підготовки до практичних занять та виконання індивідуальних завдань. Електронне навчально-методичне забезпечення дисципліни розміщено на Освітньому сайті КНУБА (<https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=3131>). Також програма містить основні положення щодо політики академічної доброчесності та політики відвідування аудиторних занять.

Компетентності здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Зміст компетентності
Інтегральна компетентність	
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки.
Загальні компетентності	
ЗК06	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК07	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та

	форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Фахові компетентності	
СК03	Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.
СК06	Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Програмні результати
ПРН03	Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності.
ПРН06	Знати свої права та обов'язки як члена демократичного суспільства та використовувати їх у професійній діяльності.
ПРН10	Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.
ПРН13	Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
ПРН14	Застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.

Програма дисципліни

Модуль 1. Теоретико-методологічні засади дослідження міста

Змістовний модуль 1. Соціологія міста як наука

Тема 1. Соціологія міста як галузь соціологічного знання (Лекції – 2 год.; Практичні заняття – 2 год.)

План практичного заняття

1. Об'єкт і предмет соціології міста.
2. Основна проблематика досліджень міста.
3. Методологічні проблеми визначення об'єкта і вивчення міста.
4. Проблеми визначення міста. Системні, традиційні та інші визначення.
5. Місто як предметно–територіальна форма соціокультурної інтеграції.

Контрольні завдання

1. Визначте об'єкт і предмет соціології міста.
2. Виокремліть загальні методологічні проблеми визначення і вивчення міста.
3. Назвіть загальні та виділіть особливі риси соціології міста як галузі соціологічного знання.
4. Дайте визначення міста як предметно–територіальної форми соціокультурної інтеграції.

Тема 2. Місто як об'єкт комплексного вивчення (Лекції – 4 год.; Практичні заняття – 4 год.)

План практичного заняття

1. Поняття міста. Місто як об'єкт аналізу та спосіб освоєння простору.
2. Урбаністика як наука про місто і містобудування та її етапи.
3. Типологія міст. Критерії типологізації міст.

4. Класичні теорії в соціології міста. Ознаки і сутнісні критерії міста у М. Вебера.
5. Нова форма взаємодії в місті за Г. Зіммеlem. Спільнота і суспільство Ф. Тьоніса.
6. Чиказька школа: особливості формування і роль в соціології.

Контрольні завдання

1. Дайте визначення і розкрийте етимологічний зміст поняття міста.
2. Простежте розвиток і етапи становлення урбаністики.
3. Визначте ознаки і критерії міста у М. Вебера.
4. Розкрийте зміст форми людської взаємодії в місті у відповідності до концепції Г. Зімеля.

Змістовий модуль 2. Місто як об'єкт міждисциплінарного вивчення

Тема 3. Місто як соціально-просторовий феномен (Лекції – 2 год.; Практичні заняття – 2 год.)

План практичного заняття

1. Поняття розселення як освоєння простору і заселення території. Формування міського соціуму.
2. Соціально-демографічні виміри міста. Репродуктивне відтворення та міграційні процеси.
3. Урбанізація та агломерації. Основи створення сучасних агломерацій та мегаполісів.
4. Міське населення: особливості розселення. Соціокультурний простір міста. Соціальна інфраструктура: проблеми удосконалення і розвитку.
5. Соціальна стратифікація міста. Особливості стратифікації міста.
6. Соціокультурна гетерогенність міст і формування і співіснування міських субкультур.
7. Соціальна мобільність та маргінальні прошарки міських мешканців

Контрольні завдання

1. Дайте визначення поняття розселення як освоєння простору.
2. Визначте основні риси репродуктивних та міграційних процесів.
3. Назвіть особливості утворення агломерацій та мегаполісів в сучасних умовах.
4. Розкрийте зміст поняття соціальної стратифікації міста.
5. Дайте визначення поняттям «соціальна мобільність» та «маргінальність»

Тема 4. Соціально-територіальна структура міського суспільства (Лекції – 4 год.; Практичні заняття – 4 год.)

План практичного заняття

1. Аналіз форми розселення, середовища функціонування і розвитку специфічної соціально-територіальної спільноти людей.
2. Місто і село як парний елемент дихотомії суспільства. Аналіз взаємозв'язку соціально-класової структури і поселенської мережі.
3. Концепція структури міста та міського простору. Моделі міст: концентрична модель Р. Парка – Е. Берджесса. Секторна модель Г. Хойта, багатоядерна модель Ч. Гарріса – Е. Ульмана.
4. «Клаптикова ковдра»: характеристики і етнографічні описи на мікрорівні. Формування соціально-професійної структури міста.
5. Поняття зонування міст. Загальна карта міста. модель концентричних зон.
6. Районування міст і визначення районів проживання населення.
7. Модель Кристаллера – ранги місць виробництва і споживання.

Контрольні завдання

1. Розкрийте складові соціально-територіальної структури міста.
2. Виокремте загальні та особливі риси, що характеризують місто і село.
3. Проаналізуйте взаємозв'язки соціально-класової структури і поселенської мережі.
4. Назвіть загальні та виділіть особливі риси модель Р. Парка – Е. Берджесса та секторної моделі Г. Хойта.
5. Дайте загальну характеристику моделі Кристаллера.

Тема 5. Місто в умовах глобалізації (Лекції – 2 год.; Практичні заняття – 2 год.)

План практичного заняття

1. Урбанізація як глобально-історичний процес. Поняття глобального міста. Глобальне місто і теорія глобального села М. Маклюена.
2. Концепт «розумного» міста. Підходи до вивчення концепції «розумного міста».
3. Дослідження «розумного міста». Концепція «розумного міста» та ідеї А. Лефевра.
4. Роль містянина в процесі розвитку і впровадження технологій «розумного міста».
5. Теорія цифрової нерівності. Міста як наукові та освітні центри.

Контрольні завдання

1. Розкрийте зміст понять «глобальний», «глобалізація», «глобальне місто».
2. Дайте визначення поняттю «розумного» міста.
3. Опишіть міста як наукові та освітні центри сучасного глобального простору.
4. Дайте загальну характеристику теорії глобального села М. Маклюена.
5. Співставте поняття «глобального села» та «глобального міста».

Модуль 2. Символіко-семантичні виміри міста як соціокультурного феномену. Образ міста, способи міського життя.

Змістовний модуль 3. Символіко-семантичні виміри міста

Тема 6. Місто як екосистема. (Лекції – 2 год.; Практичні заняття – 2 год.)

План практичного заняття

1. Розвиток екологічної думки в містобудуванні. Проблеми екології міського середовища.
2. Екологічні проблеми міст і міських агломерацій.
3. Виробництво, промисловість та стан середовища.
4. Проблеми нерівномірності забудови, витрат часу, транспортної доступності та «корок».
5. Питання замкненості, ізольованості, відчуженості, анонімності в містах.
6. Екологічна інфраструктура міста. Програма екологічної діяльності.

Контрольні завдання

1. Охарактеризуйте основні екологічні проблеми міст і міських агломерацій.
2. Опишіть загальні риси розвитку екологічної думки в містобудуванні.
3. Назвіть основні риси проблем забудови.
4. Проаналізуйте і назвіть основні складові та причини виникнення транспортних «корок» в містах та передмістях великих міст.

Тема 7. Образ міста. Формування іміджу міста. (Лекції – 4 год.; Практичні заняття

– 4 год.)

План практичного заняття

1. Сприйняття міста. Поняття образу міста. Теорія К. Лінча про образ міста.
2. Теорія Л. Мамфорда і образ «машини». Критичний аналіз Мамфорда.
3. Місто-сад Е. Говарда і причини популярності і нереалізованості моделі.
4. Престижність і провінційність та вплив думок і настроїв про імідж міста.
5. Викривлення в сприйнятті міського простору та їх інтерпретація.

Контрольні завдання

1. Дайте визначення поняття " образу міста ".
2. Визначте основні ідеї теорії Л. Мамфорда.
3. Розкрийте зміст понять престижності міста та місця проживання в місті.
4. Охарактеризуйте феномен провінційності та її соціальний вплив на імідж міста.

Змістовний модуль 4. Управління містом

Тема 8. Способи міського життя: побут, робота, дозвілля (Лекції – 4 год.; Практичні заняття – 4 год.)

План практичного заняття

1. Соціально-функціональні зони і зони публічного і приватного буття в місті.
2. Побут та соціальний захист міських мешканців.
3. Феномен міського способу життя та його різноманітність. Вимірювання якості життя в місті.
4. Стереотипізація міського способу життя.
5. Динамічні процеси міського життя. Рутини і зміни міського життя.
6. Характеристики різноманітності трудової діяльності населення міста.
7. Феномен дозвілля в місті як локуси можливостей проведення вільного часу.

Контрольні завдання

1. Дайте визначення функціональної зони і зон публічного та приватного життя
2. Визначте основні принципи і складові соціального захисту міських мешканців.
3. Назвіть загальні та виділіть основні ознаки рутини міського життя.
4. Визначте основні характеристики феномену дозвілля в місті.

Тема 9. Управління розвитком міського соціуму та соціальне проектування в містах (Лекції – 4 год.; Практичні заняття – 4 год.)

План практичного заняття

1. Управління територіями, соціальні відносини, конфлікти та політичні процеси в містах.
2. Автономне судочинство і закони міст, форми асоціацій, гільдій і цехів.
3. Інститут церкви в містах в контексті формування міської культури.
4. Ринок як спосіб самоорганізації містян.
5. Методи соціокультурного проектування розвитку міст та сучасного менеджменту в містобудівництві.

Контрольні завдання

1. Виокремте загальні та особливі риси, що характеризують зв'язок соціальних відносин та політичних процесів в містах.
2. Визначте основні складові та стадії процесу управління містом та територіями міста.

3. Назвіть загальні риси інституту церкви в містах в контексті формування міської культури.
4. Дайте визначення корпоративного проектування і регулювання розвитку міст.

Тема 10. Тенденції і напрями розвитку міст в Україні (Лекції – 2 год.; Практичні заняття – 2 год.)

План практичного заняття

1. Соціальне картографування міст України.
2. Способи просторової організації і урбанізація.
3. Розвиток українських міст в Австро-Угорській, Російській імперіях та СРСР: історія і сучасність.
4. Якість життя в українських містах і динаміка населення.
5. Нерівність в просторі українських міст.
6. Соціокультурна динаміка українських міст.
7. Перспективи і проблеми розвитку міського середовища в Україні.

Контрольні завдання

1. Визначте основні способи просторової організації і урбанізація України.
2. Назвіть загальні риси та етапи історії розвитку міст в Україні.
3. Вкажіть характерні риси виникнення і розвитку міст в Західній і Центральній Україні.
4. Охарактеризуйте особливості процесу розвитку міст Півдня і Сходу України.
5. Дайте визначення поняття «якість життя» в українських містах.
6. Назвіть основні індикатори і способи вимірювання якості життя у містах.

Індивідуальне завдання

Тематика індивідуальних завдань (контрольних робіт)

1. Історичний екскурс в соціологію міста. Ретроспектива уявлень про місто.
2. Соціально-територіальна структура суспільства
3. Місто як соціально-просторовий феномен. Урбанізація та міські агломерації
4. Соціально-демографічна підсистема міста
5. Формування міського соціуму: історичний та культурний виміри.
6. Соціальна мобільність та маргінальні прошарки міських мешканців
7. Соціально-економічний під комплекс міста: промисловість, власність, майно, фінанси, трудові ресурси
8. Управління розвитком міського соціуму та соціальне проектування в містах.
9. Умови та рівні життя в місті, побут та соціальний захист міських жителів
10. Міста як наукові та освітні центри.
11. Екологічні проблеми міст. Екологізація міського середовища.
12. Л. Вірт, його поняття гетто и канонічне визначення міста.
13. Соціальний підкомплекс міста: житлово-комунальне господарство, благоустрій, торгівля.
14. Соціальні відносини, соціальні конфлікти та політичні процеси в містах.
15. Ознаки і сутнісні критерії міста у М. Вебера.
16. Репродуктивне відтворення та міграційні процеси: соціально-демографічний вимір.
17. Соціологія міста як галузь соціологічного знання.
18. Історичні та сучасні найменування та міське життя городян.
19. Історичні та сучасні найменування та міське життя

20. Теоретичні моделі Льоша і фон Тюнена.
21. Соціокультурний потенціал, інформзабезпечення міського середовища
22. Семантика міського простору.
23. Публічні та приватні порядки повсякдення в місті.
24. Секторна модель Г. Хойта.
25. Теорії міської структури та основи теорій розміщення міст
26. Семіотика міста і міських об'єктів.
27. Проблеми екології міського середовища.
28. Урбаністика як наука про місто і містобудування. .
29. Моделі міст в концентричній моделі Р. Парка – Е. Берджесса.
30. Уявлення про максимальний і оптимальний розміри міста.
31. Багатоядерна модель Ч. Гарріса – Е. Ульмана.
32. Уклад життя та рівні міського життя.
33. Храмові і церковні будівлі в контексті функціонування міської культури.
34. Менталітет мешканців міста і особливості міського способу життя.
35. Демографічні переходи і стадії урбанізації.
36. Модель Кристаллера про ранги місць виробництва та споживання
37. Місто як локус можливостей проведення вільного часу.
38. Теорія образу міста К. Лінча та ідеальної форми в містобудуванні.
39. Соціокультурна динаміка українських міст.
40. Субурбанізація, дезурбанізація в різних агломераціях.
41. Образ машини в урбаністичній моделі Л. Мамфорда.
42. Стереотипи про місто та інші усталені форми сприйняття міського життя.
43. Обґрунтування моделі Алонсо і критика моделі концентричних зон.
44. Глобальне місто і теорія глобального села М. Маклюена.
45. Підходи до вивчення концепції «розумного міста».
46. Буденність, рутина і зміни міського життя.
47. Соціальні відносини, конфлікти та політичні процеси в містах.
48. Проблеми формування і співіснування міських субкультур.
49. Етапи розвитку урбаністики і сучасний стан.
50. Методи розвитку міст і містобудування та сучасного менеджменту в містобудівництві.

Індивідуальне завдання підлягає захисту студентом на заняттях, які призначаються додатково.

Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Зокрема, студенти можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг від 18 до 24 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна також помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Література, що рекомендується для виконання індивідуального завдання, наведена у цьому виданні, а в електронному вигляді вона розміщена на Освітньому сайті КНУБА, на сторінці кафедри політичних наук і права.

Також як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь студента у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез виступу (доповіді) на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до закінчення навчального семестру. Заняття із захисту індивідуальних завдань призначаються

не пізніше, ніж за 1 тиждень до закінчення навчального семестру. Викладач має право вимагати від студента доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає встановленим вимогам.

Методи контролю та оцінювання знань

Загальне оцінювання здійснюється через вимірювання результатів навчання у формі проміжного (модульного) та підсумкового контролю (залік, захист індивідуальної роботи тощо) відповідно до вимог зовнішньої та внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти.

Політика щодо академічної доброчесності

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) можуть перевірятись на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій Здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Політика щодо відвідування

Здобувач, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету документ, який засвідчує ці причини.

За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, наукова та науково-практична конференція (круглий стіл) тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Методи контролю

Основні форми участі Здобувачів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю: виступ на практичних заняттях; доповнення, опонування до виступу, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів); та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується Здобувачами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх аудиторних занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань Здобувача аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- ступінь сформованості уміння поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;
- досвід творчої діяльності: уміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;
- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, уміння отримувати

інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Тестове опитування може проводитись за одним або кількома змістовими модулями. В останньому випадку бали, які нараховуються Здобувачу за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності Здобувачів за відсутності пропущених та невідпрацьованих практичних занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою для допуску до підсумкової форми контролю. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення екзаменаційної сесії з урахуванням підсумків поточного та модульного контролю. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю залік

Поточне оцінювання				Індивідуальне завдання	Сума балів
M1		M2			
ЗМ1	ЗМ2	ЗМ3	ЗМ4		
20	20	20	20	20	100

Шкала оцінювання індивідуальної роботи

Оцінка за національною шкалою	Кількість балів	Критерії
відмінно	20	відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	18	відмінне виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
добре	16	виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	14	виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)
задовільно	12	виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	Задовільно
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
<u>0-34</u>	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Умови допуску до підсумкового контролю

Здобувачу, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Здобувач, який не виконав вимог робочої програми по змістових модулях, не допускається до складання підсумкового контролю. В цьому разі він повинен виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями.

Здобувач має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться Здобувачам до початку вивчення дисципліни.

Питання модульного та підсумкового контролю

1. Об'єкт і предмет соціології міста.
2. Основна проблематика досліджень міста.
3. Методологічні проблеми визначення об'єкта і вивчення міста.
4. Проблеми визначення міста. Системні, традиційні визначення.
5. Поняття міста. Місто як об'єкт аналізу та спосіб освоєння простору.
6. Урбаністика як наука про місто і містобудування та її етапи.
7. Типологія міст. Критерії типологізації міст.
8. Ознаки і сутнісні критерії міста у М. Вебера.
9. Місто - нова форма людської взаємодії за Г. Зіммелем.
10. Чикагська школа: особливості формування і роль в соціології.
11. Спільнота і суспільство в місті Ф. Тьонніса.
12. Процеси урбанізації в країнах прадавнього світу (Вавілон, Рим).
13. Античні міста. Поліс як місто, держава і осередок цивілізації.
14. Середньовічне місто: визначення та ознаки.
15. Зростання міст в епоху розвитку промислової революції.
16. Урбанізація в Новітній час. Становлення сучасного міста.
17. Поняття розселення як освоєння простору і заселення території.
18. Репродуктивне відтворення та міграційні процеси.
19. Урбанізація, міські агломерації та мегаполіси.
20. Міське населення: особливості розселення.
21. Соціальна інфраструктура міста: проблеми удосконалення і розвитку.
22. Соціальна стратифікація міста. Особливості стратифікації міста.

23. Проблеми формування і співіснування міських субкультур.
24. Соціальна мобільність та маргінальні прошарки міських мешканців
25. Місто і село як парний елемент дихотомії суспільства.
26. Взаємозв'язок соціально-класової структури і поселенської мережі.
27. Структура міста та міського простору.
28. Моделі міст: концентрична модель Р. Парка – Е. Берджесса.
29. Районування міст і визначення районів проживання населення.
30. Секторна модель Г. Хойта,
31. Концепт «розумного» міста. Підходи до вивчення «розумного міста».
32. Багатоядерна модель Ч. Гарріса – Е. Ульмана.
33. Проблеми екології міського середовища.
34. Модель Кристаллера – ранги місць виробництва і споживання.
35. Глобальне місто і теорія глобального села М. Маклюена.
36. Міста як наукові та освітні центри.
37. Проблеми забудови, транспортної доступності та «корок».
38. Урбанізація як глобально-історичний процес.
39. Проблеми замкненості, ізольованості, відчуженості в містах.
40. Екологічні проблеми міст і міських агломерацій.
41. Теорія К. Лінча про образ міста та ментальні мапи.
42. Семантична структура міського простору.
43. Виробництво, промисловість та стан середовища.
44. Специфіка спілкування в міському середовищі
45. Місто як символічна реальність та знаковий простір.
46. Екологічна інфраструктура міста. Вимірювання якості життя в місті.
47. Сприйняття міста. Поняття образу та іміджу міста.
48. Теорія Л. Мамфорда. Образ і міф машини.
49. Інститут церкви в містах в контексті формування міської культури.
50. Місто-сад Е. Говарда, причини популярності і нереалізованості.
51. Престижність і провінційність та вплив думок про імідж міста.
52. Зони публічного і приватного буття в місті.
53. Семантика і семіотика міського простору: проблема інтерпретації.
54. Топоніміка міста: історичні, сучасні найменування та міське життя.
55. Стереотипи міського способу життя. Рутини і зміни міського життя.
56. Нерівність в просторі і якість життя українських міст.
57. Управління територіями, соціально-політичні процеси в містах.
58. Феномен дозвілля в місті і можливості проведення вільного часу.
59. Історія розвитку міст в Україні. Динаміка населення.
60. Перспективи і проблеми розвитку міського середовища в Україні.

Методичне забезпечення дисципліни

Підручники

Управління сучасним містом: підручник / за ред. В.М.Вакуленка, М.К.Орлатого. -
 К. : НАДУ, 2008. - 632 с. URL:
http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Navch_Posybniky/e584df29-2e7c-41a4-a1f6-85d1eed4aa88.pdf

Навчальні посібники

Соціологія міста: навчальний посібник / [Л.В. Малес, В.В. Серета,
 М.О.Соболевська, Ю.Г.Сорока та ін.]; за заг. ред. О.К. Міхеєвої. URL:
<http://194.44.152.155/elib/local/r329.pdf>

Методичні рекомендації

Яхно О.О. Соціологія міста. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни. Київ-Тернопіль: КНУБА, «Бескиди», 2020. 38 с.

Додаткові джерела

Василенко І.А., Півоваров О.А., Трус І.М., Іванченко А.В. Урбоекологія / І.А. Василенко, О.А. Півоваров, І.М. Трус, А.В. Іванченко. Дніпро: Акцент ПП, 2017. 309 с. URL: <http://www.dstu.dp.ua/Portal/WWW/practic/5-7-byk.pdf>.

Досвід та перспективи розвитку міст України. Ландшафтне планування. Збірник наукових праць. – Вип. 34 /

Відповідальний редактор Ю.М. Палеха. – К.: ДП УДНДПМ «ДІПРОМІСТО» імені Ю.М. Білоконя, 2020. – 128 с. URL: http://dipromisto.gov.ua/files/Publications/zbirnyk_34.pdf

Посацький Б.С. Основи урбаністики: Навч. посібн. 2-е вид. – Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2001. - 244 с.

Інформаційні ресурси

<http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2588> – сторінка дисципліни «Соціологія міста» на Освітньому сайті КНУБА